

Å skrive med blekk

6	7
Første skoleår.	Skoleåret
1957/58	2. halvår.
Flid	Forsømt skolen 8 dager.
Fråmgang	
Orden Mg	
Oppførsel Mg	
Langsetrand skole 10. mai 1958	
Elisabeth Sandoy lærer	
Synt fram til	
Hjertelig og Johannes Olsen	

Kopi fra karakterbok - 1. klasse

Det har vært en travel dag for pensjonisten. Etter å ha servert frokost til de yrkesaktive og spist sammen med dem, var det bare å manne seg opp og komme seg ut for å måke snø. Stort snøfall i løpet av natta medførte nesten en times snørydding før den daglige morgenpromenaden. Det snør fortsatt, så det ligger an til ny snørydde-økt seinere i ettermiddag. Jeg gleder meg ikke til å ta skufle fatt igjen. Jeg hadde time hos tannlegen klokken ti, så det ble til at jeg ryddet litt på loftstua og Steffen sitt rom da jeg kom hjem igjen. Fikk også tid til å lese et par kapitler i «Den evige ilden» skrevet av Ken Follet, før jeg heiv meg i bilen og kjørte til tannlegen. Slappet godt av i tannlegestolen mens implantatene mine ble grundig rengjort med skraperedskaper og pussebor. Store mengder saltvannsoppløsning gikk med til skylling. Grundig inspeksjon av resterende tenner og diverse røntgenbilder avdekket ingen hull og det var jo bra. Vel hjemme igjen gikk jeg i gang med husvask etter først å ha inntatt kornblanding i yoghurt naturell med en kopp kaffe til. Er akkurat ferdig med vasken så nå gjenstår bare middagen som i dag er kjøttkaker i brunsaus med surkål, ertestuing og poteter til.

I går var temaet kadaverdisiplin. Temaet vakte visse reaksjoner. Blant annet ble det sådd tvil om jeg aldri sto i skammekroken, ble satt igjen eller måtte møte på rektors kontor i løpet av grunnskoletiden. Jeg kan svare bekræftende nei, til alt. Siden jeg er en ærlig sjel, vil jeg likevel bekjenne hva som skjedde da jeg gikk andre året på gymnaset. Rektoren var gift med pappas niese, min kusine, men hun var mye eldre enn meg så jeg anså henne mer som tante enn kusine. Det var vanlig at ungdom i min alder røykte på denne tiden. Jeg ble selvfølgelig utsatt for et visst gruppepress og skulle ikke være den som stod utenfor. Det medførte at jeg også tok meg en blås i friminuttene. Det gikk selvfølgelig ikke bedre enn at jeg ble tatt i røyking og det av selveste rektoren. Det var strengt forbudt å røyke på skolens område og jeg ble innkalt til samtale. Han gjorde meg klar over ordensbruddet og ila meg parade, dvs jeg fikk meldeplikt og måtte møte opp på rektors kontor en halv time før skolestart i tre dager. Den verste straffen var dog at han sendte skriftlig melding om det inntrufne til mine foreldre. Pappa var jo selv en storrøyker og han reagerte ikke særlig strengt på mitt brudd på ordensreglementet. Mamma derimot ble veldig

skuffet og mente at jeg hadde brakt skam over familien. Spesielt ille var det at foreldrene mine brukte å besøke rektoren og kusina mi når de var på bytur. Om jeg ble samtaleemne ved kaffebordet vet jeg ikke, men jeg har mine mistanker om det. Jeg har ikke bare dårlige minner fra mitt møte med skolen. Jeg kunne jo lese og skrive før jeg begynte på skolen og jeg var veldig stolt over det. Bare synd at lærerne på den tiden ikke tok hensyn til allerede ervervet kunnskap. Jeg måtte gjennomgå samme opplæring som alle andre i klassen. Leseopplæringen var basert på lyderingsmetoden og bokstavlyden var sentral. Leseboka våres het «Min første lesebok» og den gikk metodisk til verks. De store bokstavene ble presentert først og vokalen E var aller første bokstav. Boka presenterte kjønnsrollene der far var utearbeidende mens mor var hjemmeværende husmor. Undervisninga bygde på arbeidsskoleprinsippet som var et sentralt prinsipp i læreplanen av 1939. Først ble bokstaven tegnet på tavla og så ble det å trene på bokstavlyden. Etter den muntlige delen, ble det å lage bokstaven i plastelina, tegne store bevegelser i lufta etc. Når dette var unnagjort skulle bokstaven skrives i skjønnskriftsboka. Først øvde vi på å skrive ledsagende border og så på bokstaven. Disse øvelsene foregikk i kladdeboka. Når læreren syntes vi hadde øvd nok, tok vi fram skjønnskriftsboka. Den hadde linjer og arkene var glatte og stive. I den skulle bordens tegnes med fargeblyant mens bokstaven skulle skrives med penn og blekk. Pennen bestod av en pennesplitt som var festet til et tre-skaft som lignet på en blyant. Blekket var flytende og ble oppbevart i et blekkhus, en liten firkantet flaske med skrukork. For å få blekket til å tørke fort fikk vi også utlevert trekk-papir. Kun elever med godt utviklet finmotorikk kunne tilnærmet mestre skriving med disse remediene. Jeg prøvde alltid å skrive så vakkert jeg kunne og var kanskje den flinkeste i klassen, men det var ikke til å unngå å få stygge blekkflekker i skjønnskriftsboka. Det var ikke alltid at pennesplitten ga en jevn strøm av blekk. Dessuten var det ikke bare, bare å skrive med et jevnt trykk som disse pennesplittene krevde.

En av fordelene i småskolen var som sagt at jeg kunne lese og skrive før jeg begynte på skolen. Det førte til at jeg ikke trengte å øve på leselekser hjemme. De små skriveleksene vi fikk ble gjort unna i en fei, det samme med regneoppgaver og andre hjemmeoppgaver. Leksevanene mine ble så som så og de ble gjort uten at jeg trengte å anstrenge meg. Dette medførte at jeg ble giddelaus og slapp når det gjaldt å tilegne meg kunnskap. Skolen ble etter hvert kjedelig for meg – ingen utfordringer i det hele tatt de tre første skoleårene. Først i 4. klasse ble det mange fag å bryne seg på, men da var mine arbeidsvaner så dårlige at jeg for første gang måtte streve for å holde tritt med de flinkeste i klassen. Heldigvis innså jeg alvorret i situasjonen og ble etter hvert en av de flinkeste i klassen igjen.